

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 12 FEBRUARI 1905.

N° 20

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Fredrik C:son Wachtmeister. — Svensk konstslöjd. — De Nordiska spelen. — "Edvin Ås och Lilla Lizzie Svan" af Sture Stig. — Ryssland just nu. — Den svenska scenen. — Veckans porträttgalleri. — Knut Oliviecrona. † — J. Johansson i Nora-skog. † — Carl Moberg. †

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

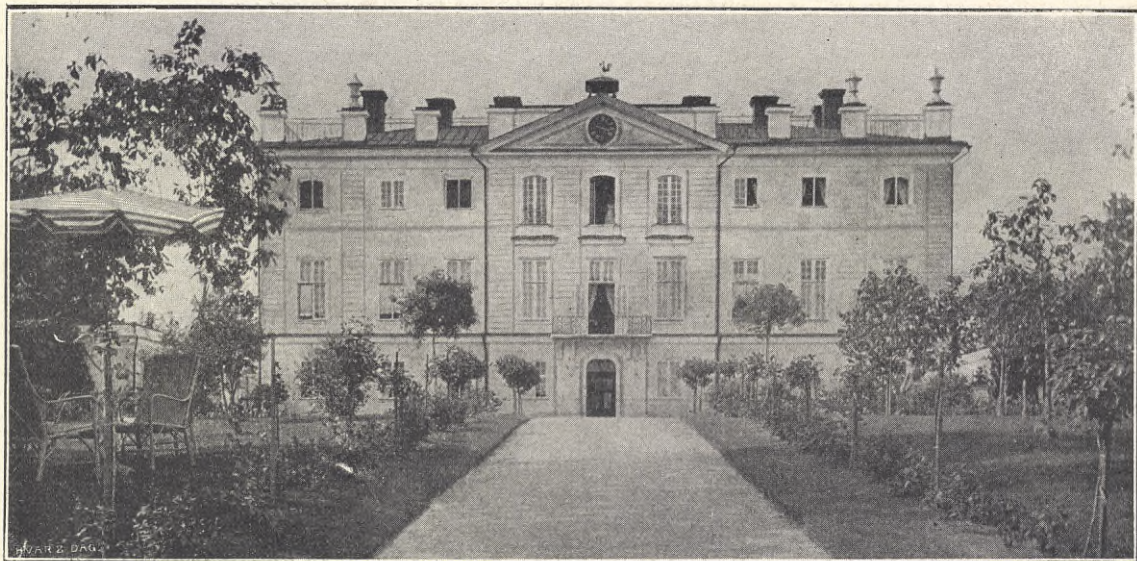
Foto. Flodin, Stockholm.

F. C:SON WACHTMEISTER.

GENERALDIREKTÖR I DOMÄNSTYRELSEN — PRÆSES I LANDTBRUKSAKADEMIEN OCH I AKADEMIEN FÖR DE FRIA KONSTERNA.

FREDRIK C:SON WACHTMEISTER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Efter fotografi.

TISTAD: Hufvudfasaden.

I flydda tider, då Sveriges adel intog den mest inflytelserika och framskjutna ställningen i samhället, var det ingalunda ovanligt att finna medlemmar af densamma innehafva rikets högsta ämbeten i förening med presidentstolarna i våra akademier och lärda samfund. Nu mer är en så lan kombination rätt sällsynt, och högst ovanligt är att se chefsplatsen i ett af våra ämbetsverk förenad med två akademiska präsesbefattningar och att den man, som befunnits äga kvalifikationerna härför, är bärare af ett grelligt namn och blott femtio år gammal.

Det är greve Fredrik Claësson Wachtmeister, som besitter denna märkvärdighet, ty han är som bekant generaldirektör i domänstyrelsen samt präses i både Landbruksakademien och Akademien för de fria konsterna och ingår i dessa dagar, nämligen den 10 februari, i sitt femtioförsta år. Sammanställer man dessa fakta, så lockas man att undersöka deras orsaker eller åtminstone att besvara frågan: Hur har det kommit sig att greve Wachtmeister redan som en ännu jämförelsevis ung man gått fram till platser, som enligt kutymen pläгат besättas med äldre statsmän? Och som ett apropos till greve Wachtmeisters födelse-bemärkelse-dag torde frågans besvarande intressera.

Till en början ligger det nära till hands att tänka på bördens och relationernas makt såsom bidragande till greve Wachtmeisters framskjutna och bemärkta ställning i det offentliga. Han tillhör ju en släkt, som allt sedan den från Estland komne Claës Hansson Wachtmeister för omkring tvåhundra femtio år sedan blef svenskt riksråd och friherre, varit van vid att se amiraler, generaler, excellenser och rikets herrar i sina led, och en sådan vana släpper en släkt naturligtvis icke gärna ifrån sig. I våra dagar behöfs det emellertid några andra förutsättningar än fordom för att betrygga dess fortvaro, och sådana förutsättningar, nämligen duglighet, arbetsförmåga och andra framstående egenskaper, har ätten Wachtmeister i hög grad visat sig besitta. Ty ännu under de senaste decennierna ha två medlemmar af ätten haft plats i konungens råd, den ene som utrikesminister, den andre som finansminister, och f. n. märkas bland ättemännen två generaldirektörer, en i tjänst varande och tre f. d. landshöfdingar, hvartill kommer, som ofvan nämnts,

att en af generaldirektörerna är både våra landbruksakademisters och våra akademiska konstnärers president. Denna mångsidighet är produkten af ett flertal samverkande faktorer. För chefsplatsen i domänstyrelsen och presidiet i landbruksakademien har greve Fredrik Wachtmeister förutsättningarna i de insikter och erfarenheter, som han samlat såsom en af vårt lands större jordägare. Han besitter nämligen det präktiga Tistad i Södermanland och Böketofta i Skåne samt är delägare i Hasselfors bruks aktiebolag (ordförande i styrelsen 1889) och i Forsmarks bruk o. s. v. Tistad åtnjuter anseende att vara en af mellersta Sveriges mönstergårdar i agrikulturellt hänseende, med väl vårdade skogar, utmärkt mejeri o. s. v., och förtjänsten härför tillkommer i ej ringa mån greve Wacht-

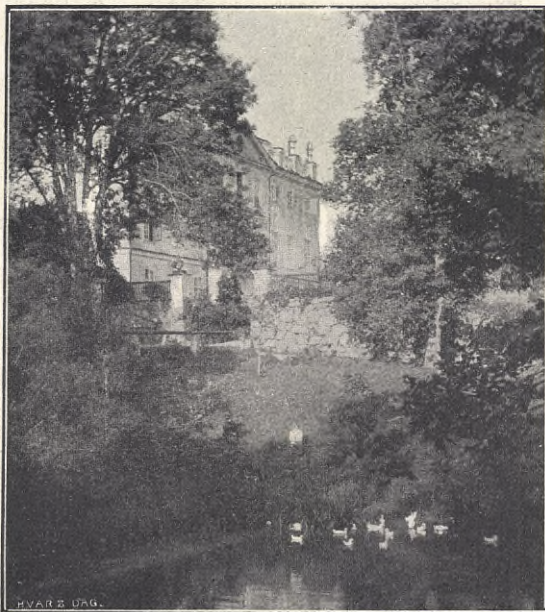

Foto. Werner, Nyköping.

TISTAD: Vy från parken.

meister personligen. Efter att i ungdomen under några år ha varit verksam inom vår diplomati, såsom attaché i Paris, Rom och Wien, öfvertog han nämligen i början af 1880-talet förvaltningen af fädernegodset, hvilket varit i hans släkts ägo sedan början af 1800-talet, och fastän han jämte sin verksamhet som jordbrukare förenat tjänstgöring vid hofvet, nämligen först som kammarherre hos kronprinsen, sedan som kabinettskammarherre hos konungen, torde landtmannakallet tagit hufvudparten af hans intressen i anspråk. Där-om vittnar såväl det skick, hvori hans egendomar befinna sig — utom Tistad innehar han äfven granngården Näs vid sjön Långhalsen, som den omständigheten att han varit ledamot af Södermanlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, hvartill kommit förtroendeposterna som landstingsman 1888 — 1897 och som ledamot af Första kammaren allt sedan 1894.

Men en hvar, som haft tillfälle att göra ett besök på Tistad, hvilket ju, fastän dess ägare nu mer på grund af sitt ämbete är största delen af året bunden i Stockholm, må betraktas som hans egentliga hem, har funnit, att de praktiska och medborgerliga intressena ingalunda äro greve Wachtmeisters enda. Det vackra slottet har nämligen att bjuda på icke blott ett härligt läge i en af Södermanlands naturskönaste nejder och på en ståtlig park och väl vårdade trädgårdsanläggningar utan äfven på ett i konstnärligt och konstindustriellt hänseende synnerligen intressant och värdefullt inre, som delvis tillkommit under den nuvarande innehafvarens besittningstid. Jämte äldre konstskatter, som tillhört Tistad från den tid godset ägdes af den i vår historia ryktbara ätten Rosenhane,

finna vi sålunda Julius Kronbergs berömda "Cleopatra" äfvensom flere andra verk af samme mästare, hvilken varit lierad med greve Wachtmeister från dennes vistelse i Rom. Koloritrika amoriner o. s. v. af Kronbergs hand skådas sålunda i dörröfverstyckena i Tistads gemak och salonger. Vidare märkas dyrbara taylor af van der Helst, Snyders m. fl., komma från Forsmark genom greve Wachtmeisters maka, friherrinnan Louise af Ugglas; en sällsynt venetiansk väggbonad, gobeliner, vackra keramiska föremål o. s. v., och i matsalen har man anblicken af ett porträttgalleri, där herrens till Tistad förfäder af ätten Wachtmeister och befryndade släkter äro rikt representerade, medan den stora biljard- och bibliotekssalen två trappor upp med sina fullsatta realer bjuder den besökande till ströftåg inom bokvärldens skilda grenar. Det må alltså vara lätt förstäeligt, att en man, som vuxit upp i och delvis skapat en sådan miljö och som därtill sett sig vida omkring i världen, återfinnes på präsesposten i vår konstakademi, äfven om han ej själf är utöfvande konstnär.

Emellertid finnas också andra grunder att räkna greve Fredrik Wachtmeister till våra märkesmän och att nu på hans femtioårsdag önska honom god fortsättning på den så framgångsrikt beträdda banan i det allmännas tjänst. Han är trots sitt aristokratiska namn och sina anor en arbetets man, fördomsfri och flärdlös, från ungdomen van att i uppfyllandet af valspråket "noblesse oblige" se föreningslänken mellan det förlutna och det närvarande och nutidsädlingens uppgift.

Carl Forsstrand.

SVENSK KONSTSLÖJD.

Fröken Maria Collin, förf. till några böcker om konstväfnad o. s. v., har till red. insänt ett porträtt af en i Lund konstindustriellt verksam dam, jämte en afbildning af ett vackert prof på hennes smak och skicklighet. Till bilderna är fogad följande täxt:

Colma Svensson är skåneborn. Uppvuxen i ett idogt hem och i en trakt, där väfnadskonsten sedan gammalt stått högt, började hon redan tidigt få textila intressen. Genom resor i in- och utlandet har hon utbildat sig i facket och vistades under förra året någon tid i Norge som stipendiat för att taga kännedom om nyare norsk väfnadskonst. Fröken S. är en af de mönsterriterskor, som lämna teckningar åt den i samband med kulturhistoriska museet i Lund stående konstslöjdanstalten. — Vi afbildat här en del af en omkr. 12 m. lång väggbonad i dukagång: "Israels barns tåg genom röda hafvet", inköpt för kulturhist. förenings i Lund lotteri. Som bekant är det de två väfarterna, gobelin (flamsk) och dukagång, som bland de arbetssätt vår gamla nationella textilkonst lämnat oss i arf, befunnits bäst lämpa sig för moderna kraf. — Den gamla allmogekonsten — äfven den textila — använde gärna bibliska motiv. Colma Svensson har i valet af ämnen för sin bonad skattat åt de gamlas smak. Emellertid har motivet under hennes behandling fått en betydligt moderniserad prägel.

Efter porträtt. COLMA SVENSSON.

»ISRAELS BARNS TÅG GENOM RÖDA HAFVET»: en del af en omkr. 12 meter lång väggbonad i dukagång, utförd af Colma Svensson.

DE NORDISKA SPELEN.

EFTER FOTOGRAFIER AF HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

MOTTAGNINGSFEST I GÖTISKA RUMMEN (BERNS SALONG).

Vi namnteckna: Öfverste Balck (X), Fru Balck (1), Lady Barrington (2), Fröken Harrison (3), Fru Syers (4), Fru Kellie (5), Fröken Bohartz (6), Herr Bohartz (7), Prof. Guth (8), Herr Adams (9), Herr Syers (10).

Nordiska spelen togo lördagen den 4 februari sin början i Stockholm, sedan kvällen förut på föranstaltande af Stockholms allm. skridsko-klubb en fest gått af stapeln i götiska rummen i Berns salong för de utländska skridskoåkarna. H. 8 D. är i tillfälle meddela en bild, tagen vid detta tillfälle före mid-dagens början, och märktes bland de närvarande Lady Barrington, änka efter den i fjol aflidne filantropen och sportmannen sir Vincent Barrington, hvilken gjorde en stor insats i den frivilliga sjukvården i fält, härvid bistådd af sin maka, som till erkännande af detta bär en

ÅSKÅDARE VID TÄFLINGSBANAN Å NYBROVIKEN: I förgrunden öfverste Balck intervjuad af utländska journalister.

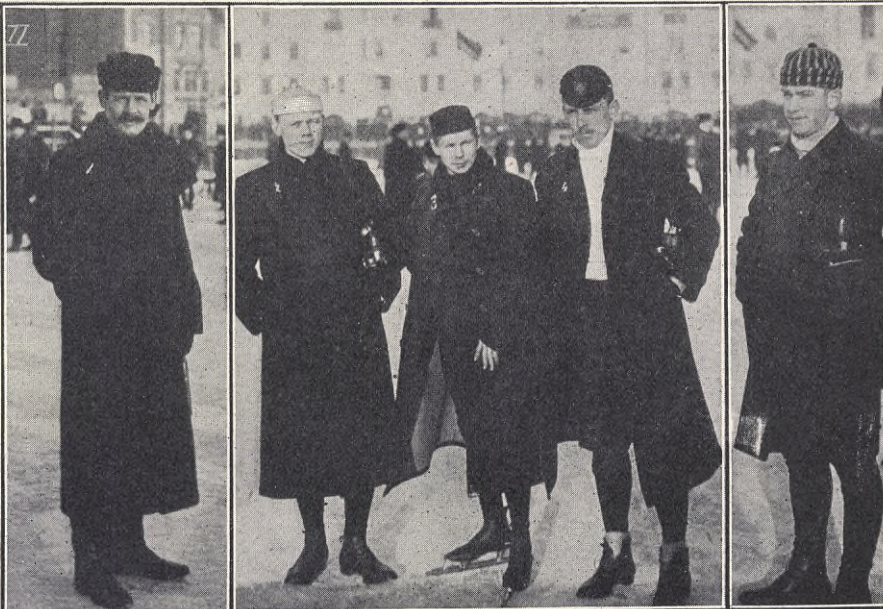
DELTAGARE I SKRIDSKOTÄFLINGARNA:

Fru Kellie, London, (1), Frkn Harrison d:o (2), Syskonen Lundahl (3—4), Den äldste och den yngste deltag. i konståkn.: Hr Adams och Frkn Hamilton (5—6), Hr Gordan, Berlin, (7), P. Thorén, Sthlm, (8), Hr Bohartz, Wien, (9), Salchow (10), R. Johanson, Gefle, (11).

- I. HOCKEY-TÄFLINGAR mellan lag från Uppsala och Karlberg.
- II. DELTAGARE I HASTIGHETSTÄFLINGEN Å SKRIDSKO OM EUROPAMÄSTERSKAPET: F. Wathén, Helsingfors (1), H. Söderbäck, Eskilstuna (god andre) (2), E. Wicander, Helsingfors (förste man) (3), M. Manno, Budapest (4), A. Åberg, Norrköping (5).

engelsk orden samt en guldmedalj. Vidare synes bland gästerna skridskoåkareparet mr och mrs Lyers, den kände engelske konståkaren och hederssekreteraren i Englands främsta skridskoklubb mr Adams, professorn dr Jiri Guth från Prag, sänd af österrikiska

III. HASTIGHETSTÄFLAN: Wicander, vinnare af Europamästerskapet i hastighetsåkning på skridskor (6). — IV. PRISER TILL NORDISKA SPELEN. Konungens hederspris (1). Helsingborgs hederspris (2).

I. SKRIDSKOSEGLING.

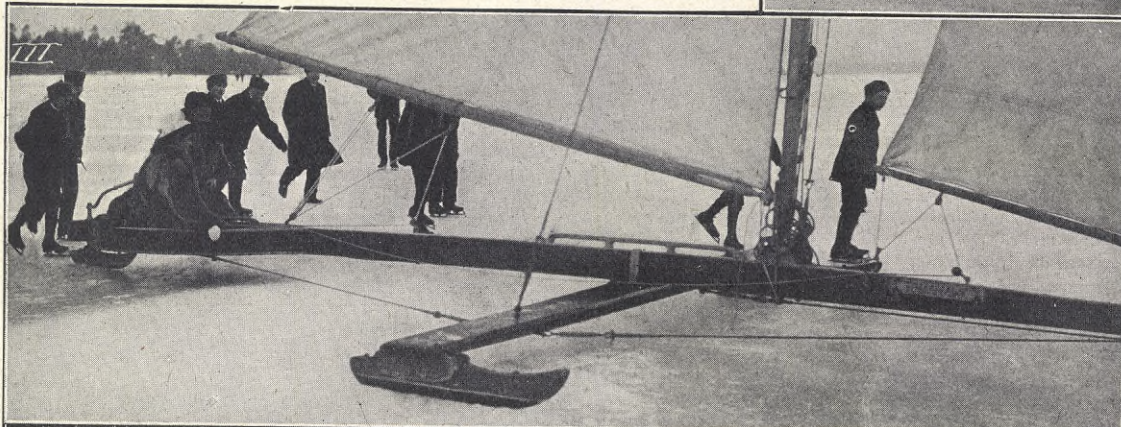
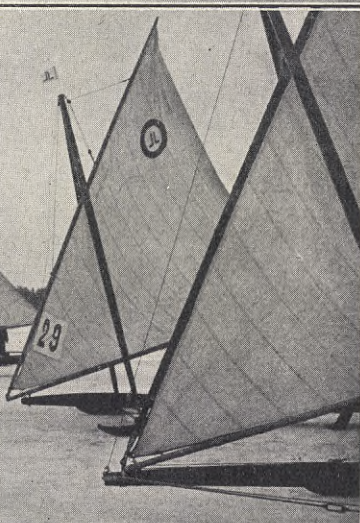
kultusministeriet i Prag till Stockholm i och för Nordiska spelen, miss Harrison, skicklig engelsk konståkerska, fröken Bohartz från Wien, de engelska konståkare mr Yglesias och miss Mc Kinnan, finnarne Wathén, Wicander och Ylander m. fl. Bland svenskarne lägger man märke till the champion af the world hr U. Salchow.

Lördagens täflingar omfattade på morgonen hockeyspel af olika par-

II. ISJAKTER.

tier på Nybroviken och i Idrottsparken. På middagen följde på Nybroviken hastighets-åkning på skridsko på 500 och 5,000 m. distanser, hvilka åkningar på söndagen följdes af dylika på 1,500 och 10,000 m. Segraren på minst två af de fyra distanserna bär

III. TOMAHAWK — eröfrade 1:a pris.

IV. DE DELTAGANDE I AUTOMOBILTÄFLINGEN EFTER HEMKOMSTEN. Ing. Eriksson (x).

FRÅN MOTTAGNINGEN AF DEN FRANSKE FÄKTMÄSTAREN M. COSTE: HOS FÖRENINGEN FÖR FÄKTKONSTENS FRÄMJANDE I FÖRENINGENS FÄKTSAL I STUREBADETS BYGGNAD:

Vi namnteckna: Fröken Wiel-Hansen (1), tyske ministern greve von Leyden (2), Fru Fick (3), Fru Hjorth (4), Le commandant EMILE COSTE (5), Fäktmästare Eugène Fillol, fäktsalens föreståndare (6), Skriftställaren Daniel Fallström (7), Löjtnant Moberg (8), Kapten Fick (9), Kapten Uggla (10), Löjtn. Hjorth (11), Kapten Drakenberg (12), Studeranden Markstedt (13), D:r Krikortz (14), Reservunderlöjtn. Lindblom (15), Notarien Tägtström (16), D:r E. Sjöberg (17), Herr Harry Friedländer (18).

G. VEILLETET.
En af deltagarne i fäktöfningarne.

titeln "Europamästare i hastighetsäkning på skridskor för 1905", får guldmedalj o. s. v. På lördagen täflade man i simning i Centralbadet. På söndagen täflades i Idrottsparken i konstäkning om världsmästerskapet och vid Djursholm täflades i isjaktsegling och skridskosegling. Automobiltäfling Stockholm—Uppsala—Stockholm hölls också, huru litet svensk denna onaturliga sport än är.

Väderleken var på lördagen ganska oöfverskådligt, men på söndagen var himmeln melankoliskt grå. Vi lämna nar i trots af de svårigheter, som erbjuda sig vid dylika på många olika håll spridda täflingar och de försvärande väderleksomständigheterna, en utförlig serie bilder från de första dagarnes Nordiska spel.

Bland de utländska gäster, som under Nordiska spelen uppehålla sig i Stockholm, märkes M. le chef de bataillon Emile Coste, chef för den världsberömda fäktskolan i Joinville-le-Pont i Seine-departementet i Frankrike, hvarifrån franska arméns alla fäktlärare utgå. I Joinvilleskolan finnes en afdelning för utbildning af militära gymnastiklärare, och M. Coste har anländt till Stockholm i officiellt uppdrag att studera den svenska gymnastiken, hvilken, som bekant, börjat införas i Frankrike.

Flera af de svenska mest framstående fäktarne ha genomgått en kurs i Joinville, och eftersom Foreningen för fäktkonstens främjande i Stockholm för ett par år sedan inkallade en ung fransk maître d'armes från Paris och upprättat en fäktsal, som nu disponerar en särdeles treflig lokal i Sturebadets byggnad, var det helt naturligt, att man strax efter M. Coste's ankomst till den svenska hufvudstaden, anordnade en réception till hans ära. Denna ägde rum onsdagen den 2 febr. kl. half fem e. m., och man fäktade då med lif och lust i närvaro af Joinvilleskolans chef, hvilken själf tvänne gånger eröfrat första pris i de internationella täkttäflingarne i Paris och är en af världens förnämste fäktare. Af kapten Drakenberg utbragtes i skummande champagne M. Coste's skål, som dracks under jubel. Vid detta enastående tillfälle togs af H. 8 D:s fotograf en bild af samtliga närvarande.

EDVIN ÅS OCH LILLA LIZZIE SVAN.

En sorgmodig kärlekshistoria, berättad för HVAR 8 DAG af STURE STIG.

(Forts. fr. nr 19).

Men skvallrets verkningar förspordes inom kort. Vid bjudningar till grannfamiljer och sockenbor blef Edvin Ås i förstone "glömd", och snart förklarade man att "man ej kunde ha nöjet se honom" äfven i kretsar, där han eljest betraktats som en ej föraktlig epusör. Bokhållarne på Stäringe bruk, hvilka förut prisat Ås som en "hederspascha", hade svårt att känna igen honom vid kyrkan och i staden. Till och med godsets folk började visa sturskhet och förakt, när han i sin tjänst hade att göra med dem. Skvallret kunde ej längre döljas för familjen. Förgäfvos gjorde Gerell allt möjligt för att upprätta sin släktings rykte — man trodde honom icke. Stämningen på det förut så lugna och trefliga Wallsnäs blef alltmera tryckt, till

största undran för Edvin, som i sin oskuld ingenting anade. Men äfven från hans ögon rycktes slöjan. En dag gaf han en försumlig torpare en tillrättavisning, då denne helt fräckt slungade honom i ansiktet: "Jag tar icke ovetta af en tjuf", och de kringstående arbetarnes bifallsommel kom med ens verkligheten att stå klar inför Edvins ögon.

Det var ett slag, som skakade honom till kropp och själ. I flere dagar gick han omkring som en automat, talade intet, åt föga; till och med hans vän, flöjten, fick ligga orörd i sitt fodral. Fåfångt sökte både patronen och frun intala honom mod och tröst. "Man håller mig för en eländig tjuf", var hela hans svar.

(Forts. å sid. 318.)

RYSSLAND JUST NU.

FRÅN HVAR 8 DAGS UTSÄNDE KORRESPONDENT.

I.

I medio af januari utreste till Ryssland för H. 8 D:s uteslutande räkning och såsom dess korrespondent en filosofie kandidat från Uppsala, hvilken i detta nummer påbörjade högaktuella skildringar från Ryssland torde kunna påräkna våra läsares synnerliga intresse. Vår korrespondent är redan förut väl hemmastadd i ryska förhållanden och besitter en liflig och medryckande skildringsförmåga. — Det här meddelade, något försenade, brefvet från St Petersburg är skrifvet under de orosfyllda dagarne före den blodiga revolten, då de skarpa saluteringskottan vid Neva-festen ljödo som ett varset om hvad som komma skulle. — Som ett apropos till denna uppsats hänvisa vi äfven till våra ryska bilder i förra numret.

Efter fotografi.

VINTERPALATSET, RYSKE TSARENS RESIDENS.

Petersburg, januari 1905.

Petersburg midt under kriget . . .

Novoje Vremja innehåller just en artikel, som heter "Triumf i ogjordt väder" och är en vidräkning i den vanliga stilen med Rysslands öppna och förstuckna fiender. I högtrafvande fraser medges det, att "det ryska lejonet är såradt", men den slutliga triumfen måste naturligtvis i alla fall beskåras Peter den stores ättlingar, alla deras judiska belackare till trots. Den österrikiska judepressen har så mycket mindre skäl

att ta sig stora ord i munnen, som Habsburgarnas rike aldrig vuxit till genom segrar, utan bara genom goda giftermålskontrakt. Och man bör komma ihåg, att det i själfva verket hittills inte varit det stora Ryssland som fört krig, utan bara Amurprovinsen, på sin höjd Sibirien . . . Därför borde det vara tyst bland Rysslande belackare, som nu efter Port Arthurs fall krupit fram ur tidningsbyråernas vrår som kackerlackor ur sina springor . . .

Så talar det ryska bladet. Det vore mindre so-

Efter fotografi. MILITÄRBEVAKNING UNDER OROLIGHETERNA PÅ DEN ÖPPNA PLATSEN FRAMFÖR VINTERPALATSET.

Efter fotografi.
PETERSBURG I BELÄGRINGSTILLSTÅND: En bagarebod, som plundrats af de strejkande arbetarne, under militärbevakning.

fistiskt, om det nöjde sig med att säga, att det dagliga lifvet i det stora Rysslands hufvudstad är rätt oberördt af händelserna därborta vid Amur. En resande märker först inte så mycket af att han befinner sig i ett krigförande land, som också lider af svåra invärtes plågor. Trasslet med pass känner han till sen gammalt, och den i tullvisiteringen ingående kontrollen med införda böcker är en ceremoni, som inte håller för honom främmande. För en annan resande herre vardt emellertid litteraturgranskningen denna gång litet tidsödande och besvärlig, men det berodde därpå, att han medförde en mängd franska böcker, något lättfärdigt illustrerade "efter fotografier", och dem ansåg sig vederbörande tjänsteman förpliktigad att noggrant genomgå. Det hade alltså ingenting att göra med politiken.

Denne herre var en man med otur. Han hade satt sig i sinnet att se gatukrig i Petersburg och åkte därför en half dag på spårvagnstak och i drokska uppför och nedför Nevskij prospekt. Kom sedan med komisk min och klagade öfver att ett gräl mellan en portvakt och en polis varit det enda han fått se. Sedan dess är han öfvertygad, att revolutionen ännu skall låta vänta på sig hundra år i Ryssland.

Nevski prospekt är Petersburgs pulsåder och den imposantaste gata man gärna kan få se. Bortåt en half mil lång och mycket bred sträcker den sig från Admiralitetet upp till Alexander-Nevskijklostret. Vid den ligga alla de främmande religionsbekännelsernas kyrkor och äfven den stora Kazanska katedralen, i hvars närhet så många blodiga scener utspelats mellan gendarmar och revolutionäre. Det är hvardagsspektakel nästan i Petersburg. Den röda fanans hjältar utgöras vanligen af studenter, till hvilka sällar sig allehanda löst folk. Demonstrationer utan mening, väckande medömkan snarare än förbittring hos det bildade Petersburg.

I Kejsrerliga bibliotekets läsesal, i dess stora byggnad vid Nevskij prospekt, har man tillfälle att studera typer ur dessa omtalade ryska studenters blandade sällskap. De se mestadels ruskiga ut med sitt ovärdade hår och skägg och sina slitna uniformer, hvilkas beteckningar växla med de olika studieriktningarna.

De skys i allmänhet, inom finare sällskap, och en dam af värld flyttar sig gärna ett stycke bort, om slumpen på en resa eller annars för henne nära en student, hälst om han har familj, hvilket icke sällan händer! Hon känner sig obehagligt berörd af de blickar hvarmed dessa litterära proletärer betrakta hennes sorglösa lyx. Om studenten sålunda vanligen betraktas som en afsigkommen skrikhals, är för rätten hans värsta antagonist, gendarmofficeren, inte håller vidare uppbumen i finare kretsar. Men löneförmånerna locka och inom kejsardömet har den, som bär den ökända ljusblå uniformen i alla fall bättre dagar än i Finland . . . Därom gå många historier, och det talas om småsinne som skämmer en stor sak.

Det yttre lifvet i Petersburg ter sig alltså inte stort olika mot vanligt. Det går hotande rykten om stråjk, men de anses öfverdrifna, och det må bli fabriksägarnes ensak . . . Kriget är långt borta. Då och då tågar en afdelning soldater i sina snusbruna kappor genom gatorna. Nyss försvann en bakom Nevskijklostrets portar för att ta sig en stunds reglementsstadgad andakt vid de guldsirade helgonens fötter. De ryska soldaternas marscher inte med tyskarnas strängt maskinmässiga rörelser, och en rysk parad är inte alltid till ögonfägnad för bortskämda förstäsiggpåare. Kanske därför att det tyska väsendet, som alltid varit moskoviterna förhatligt, alltid ligger så emot deras breda natur.

De ryska officerarne äro alltför lefnadslustiga för att i säck och asko sörja öfver landets olyckor. I det ännu ganska glada Petersburgslifvets hvirvel glömma de gärna för en fästlig stund den fördömda politiken. Man ser dem som vanligt fara med sina förtjuvande väninnor för att dinera på Björnen eller titta på fransk variété i Akvariets eller Krestovskijs stora vinterteatrar. Champagnekorkarna smälla som pistolskott och sätta litet lif i sterletterna, som gå dåsig i sina dammar i afvaktan på sitt sorgliga slutliga öde. Men man glömmar ändå inte sina patriotiska plikter. Handklappingarna bli frenetiska, när det franska gycklet aflöses af någon rysk sångartupp i bonddräkter och moskovitiska stöfletter, med de oundgängliga, gnälliga balaikorna, eller af någon rysk dansör, som utför några

Efter fotografi.

PETERSBURG I BELÄGRINGSTILLSTÅND: Soldater bevaka Nevakajen midt emot stadsdelen Vasili Ostroff.

vilda och intensiva soloturer . . . Det är sibirisk konst.

Detta nya året, som firats med allehanda upptåg på nöjeslokalerna, har gett tidningarna anledning till långa betraktelser öfver det poliska läget. Man rifs om den sista posttidningen på gatorna för att få läsa den nyaste ukasen, och man tar med mindre ifver kännedom om Kuropatkins telegram, som myndigheterna låta spika upp på gathörnen. Skada att de inte äro vidare upplysande . . . Träffning vid förposterna, 3 japaner dödade, 3 tillfångatagna . . . "hvilket allt jag härmed har äran rapportera för Ers Kejsarliga Majestät". I tidningskioskerna ser man uppräddade de många broschyrerna om kriget vid sidan af den sämre kolportörlitteraturens alster . . . "Den petersburgska Nana" . . . "Blodig kärlek" . . . "Petersburgs nattdidor", alla med suggerande illustrerade omslag. Men där kan också den som önskar få köpa så uppbyggliga saker som "Beskrifning af det heliga klostret i Kiev" eller "Metropolitens Filarets predikningar i urval" eller "Protopopen Avvakums själfbiografi".

Krigslitteraturen strömmar i rika flöden både på vers och prosa. En herre vid namn Sokolov, som ser sin kallelse i poesin, har häftat ihop sina krigsdikter i en liten 40 kopeks volym, under titeln "Rysk-japanska kriget, rim och parodier". Herr Sokolov samlar mödosamt hela sin kvickhet för att förlöjliga de japanska statsmännen, med hvilkas namn han gör roliga ordlekar. Han är mycket kritisk mot de gula männen, han är spetsig . . .

Genial är japanesen —?
det är litet svårt att finna
om man också med den tesen
lätt kan engelskt bifall vinna . . .

Skaldens vrede går ut öfver engelsmän lika väl som japaner och deras nationalkaraktär utmålas efter gamla klichéer. Det kommer ganska typiskt och i all sin ondska men löst fram i ett poem, benämndt "Politik och religion" . . .

Herr mikadon spekulerar:
Man har kommit på den tanken
att det ingen alls generar
om han ger sin afgud fanken . . .
"Hedendomen gått ur modet,

kristendomen medför tnr . . .
Inte lär det skämma blodet
eller skada vår kultur,
om vi, till ett grannt spektakel
efter engelsk god doktrin
skulle som ett nytt mirakel
anta kristen tro — och min . . .
Gud på tungan, men hos alle
innerst samma krämarsjäl,
samma judeklipska skalle,
vår och Albions arfvedel!
Om reformen går åt fanders
är ju skadan inte stor —
allt kan ordnas etwas anders
snarare än någon tror."
Herr mikadon frågan vände
ut och in och bak och fram,
men till sist han London sände
ett högst märkligt telegram:
"Kejsar'n har i dag förordnat
att ett krigskepp till skall köpas
och på samma gång beslutit
att allt Japans folk skall döpas."

Det är väl onödigt att påpeka, hur orätt man skulle göra det intelligenta Ryssland, om man trodde, att denna afart af poetisk polemik röner någon anklang inom detsamma. Som en stor del annan krigslitteratur är detta alster en spekulatation i massans dåliga smak och glupska nyfikenhet. För öfrigt bjuds det ut ett otal mer eller mindre tillförlitliga skildringar af Japan, "dess natur, folkliif och historia." En hederward präst i Riga berättar den kristna missionens sura öden i det underliga landet. Han är ungefär samma andas barn som herr Sokolov. Japanernas religion och seder, jämförda med de rättrognas framtå för den fromma mannen såsom amalekiternas eller filisteernas troligen framstodo för Israels barn. "Ä ena sidan afgudadyrkan, själförfärfvelse och tuktlöshet, å den andra undergifvenhet, kärlek och sann fromhet." Det kan naturligtvis inte vara tvifvel underkastadt, hvem segern slutligen kommer att tillfalla i kampen mellan Ijusets och mörkrets härskaror . . . Naturligtvis saknas dock inte inom denna litteratur allvarliga och vederhäftiga skildringar som göra den nya stormakten rättvisa.

Vandrar man vid middagstiden nedåt Nevskij Ijuda i ens öron bokkolportörernas skrik med litanians enformighet. Öfverallt utbjudas godtköpsporträtt af

kejsarparet med tronarfvingen i vaggan... den patriotiska svallvågen efter den lyckliga händelsen tycks ännu inte ha lagt sig. En massa andra utropare bjuda på "Fader Johannes' från Kronstadt nya domedagspredikan, om Guds i sanning fruktansvärda dom, som stundar och dag för dag kommer närmare." För 3 kopek får man inte bara denna syndaväckande traktat utan också den ordensprydda prostens bild både med och utan färger. Den som är nog färdad att täppa sina öron till för yttersta domen, blir ögonblicket därpå frestad med något ur rent världslig synpunkt räfflande... "Hjältemodigt försvar af ön Sachalin genom en krigarskara, bestående af för detta straffångar... 3 kopek." Man väntar naturligtvis att få läsa om några blodiga scener, något japanskt anfall på denna förbannelsens ö. Men hvad som består är bara en del filantropiska och patriotiska betraktelser öfver den förbättrade ställning, som fångarna efter krigsutbrottet erhållit... "På ön Sachalin finnas inte vidare några brottslingar, utan endast tsarens och rikets trogna tjänare, beredda att offra sitt lif för det älskade fosterlandets väl." Det kan nu ändå kanske vara litet tvifvelaktigt, men säkert är, att den klipska förläggaren hittat på ett sätt att förtjäna pengar.

En annan artikel, som patriotiska människor frestas med, är ett plakat med bilder af de japanska statsmännen och generalerna. Hopvikes det på ett visst sätt, så framkommer helt tvärt general Kuropatkins välbekanta konterfej, och en liten vers låter oss veta, att alla dessa nio gula gubbar gå just jämnt upp mot denna enda ryss.

Det är nog lif och rörelse på nedre delen af Nevskij, omkring Amiralitetet och Krigsministeriet, där man ser det lysa i fönstren till sent på natten, men ännu mer storstadsmässiga äro trakterna kring Kasanska katedralen och den stora bazaren (Gostinnij dvor). Denna väldiga byggnad upptar öfver en kilometer i omkrets och består af idel butiker, omkring 200, innehållande allt hvad en människa kan önska sig i fråga om livets nödort och lyx. Man kan till och med köpa sig helgonbilder, Nikolaj undergöraren eller mera modärna helgon efter fritt val... Påls-mössor finnas till pris af flera hundra kronor, men i en sådan ser man också ut som en gammalrysk bojar

och skulle bli utskrattad på Stockholms gator... Man förskansar sig än ytterligare mot kölden genom att köpa en "basjlu", en sorts kapuschong af varmt ylle eller finare materia, hvori man mer eller mindre höljer in sitt hufvud. En utmärkt tingest.

På kvällarna strålar Nevskij i den präktigaste elektriska belysning. De tunga och långsamma hästspårvagnarna verka litet underligt i den modärna storstadsomgifningen. Den som har det minsta brädt tar sig en droska, och gatulifvet i Petersburg får till stor del sin prägel af denna oerhörda massa små droskor, ofta otroligt snabba, som kila om hvarandra utan att någonsin kollidera.

Lifvet i Petersburg går sin gilla gång... Säsongen är naturligtvis dödare än vanligt... I de högre kretsarna är nog luften litet tung. Men de många teatrarna ge hvarje afton föreställningar med fulla hus. På en af dem spelas Ibsens "Dockhem".

Så kommer den 19 januari med Jordanfästen, och ingen anar annat än att den skall aflöpa som vanligt. Men det blef ett ovanligt intermezzo...

I Vinterpalatset samlade sig på morgonen en lysande representation för det allra förnämaste Petersburg... storfustar, ministrar, ledamöter af riksrådet, senatorer, generaler, diplomatiska kåren, dessutom var en exotisk notabilitet närvarande, en prins från Siam, som nog ansågs ha godt af att se denna imponerande militäriska ståt. Det saknades inte heller representeranter för ryssarnas slaviska bröder bland officerarna... många serber och bulgarer få sin militära utbildning i Ryssland.

Medan metropoliten öfver Petersburg och Ladoga, den ärevördige Antonij, administrerade vid högtidsgudstjänsten i slottskyrkan, började folkmassan allt tätare fylka sig kring palatset, så nära som polisafspärningen tillät.

På Nevastranden midt för slottsporten har uppförts ett litet kapell med en stjärnprydd himmelsblå kupol. Därifrån leder en trappa ned till Nevans vatten... Efter slottsgudstjänstens slut tågar en lysande procession genom slottsporten ut till kapellet. I spetsen metropoliten och den högre petersburgska hierarkin, alla i gullprydda messkrudar, medan det öfriga prästerskapet på ömse sidor bildar liksom

Efter fotografi.

VINTERVY AF S:T PETERSBURG; Nikolajbron: I bakgrunden Isaacs-katedralen och till vänster Amiralitetets tornspira.

häck . . . Sedan kommer kejsaren . . . den lille blonde mannen bär Andreasbandet öfver finska regementets uniform . . . och efter honom den guldsmidda sviten. Hedersregementenas praktfulla standar omge dem och placeras sedan rundt kapellet. Metropolitén går nedför trappan med ett gyllene kors i handen och sänker det för ett ögonblick ned i Nevans vatten . . . En raket förkunnar ceremoniens fulländning och salut börjar att ges från Peter-Paulsfästningen som ligger midt emot slottet . . . Läfta hvita rökmoln sväfvade öfver dess låga murar, medan luften dallrar af de hårda knallarna. Om några ögonblick börjar också ett annat batteri att spela . . . det är uppställt vid Börsen snedt emot Vinterpalatset . . .

Plötsligt förmärkes en viss rörelse kring kapellet, standaren fladdra oroligt hit och dit . . . ett mummel höres . . .

— Hvad är det fatt? frågas det här och där i folkmassan.

— Ingenting! Allt är slut . . . processionen går in i slottet igen . . .

Folkmassorna skingra sig småningom, medan saluten alltjämt fortfar. Allt går i bästa ordning. En del fiffiga individer som hyrt ut bänkar som ståplatser göra öfverslag af sina inkomster . . . droskkuskarna gorma och underbjuda hvarandra . . .

Men om ett par timmar vet hela Petersburg hvad som föranledt oron vid kapellet, strax sedan saluten börjat. Det hade varit skarpa skott . . . åtminstone ett . . . bland dem som aflössades från batteriet vid börsen. Och kanonerna hade varit riktade så, att en kartesch genomborrat taket på paviljongen, krossat en fanstäng, dödat en poliskonstapel och krossat ett fönster i Vinterpalatset, utan att dock skada kejsarinnan och den del af hovet, som därifrån åsåg ceremonien.

Det var en underlig historia . . . I tidningarna framställdes det hela som en beklaglig olyckshändelse, men man och man emellan gäfvos andra tydingar. Ryktena aflöste hvarandra . . . Kaptenen, som kommanderat börsbatteriet skulle ha skjutit sig . . . det hade varit en hel sammansvärjning . . . Så kom i naturlig ordning den väntade undersökningskommissionen, hvars resultat skola framläggas för allmänheten . . . Ja, allmänheten är verkligen mycket vetgirig . . .

Luften börjar att bli tung i Petersburg. Först denna underliga historia . . . en olyckshändelse, men i alla fall . . . Och så har det börjat gå rykten, att en storsträjk står för dörren . . . det är inte lustigt . . . Men det berättas, att en präst skall vara arbetarnes ledare och uppviglare, det skrattar man åt . . . Kanske är det ingenting att skratta åt . . .

Oleg.

(Forts. fr. sid. 313.)

Det var i denna bekymmersamma tid, som lilla Lizzie Svan visade, hvad en god och finkänslig kvinna förmår uträtta. En söndags förmiddag gick Edvin af och an på trädgårdsgången i de dystraste tankar och grubberier. Då kom lilla Lizzie helt stilla till honom.

”Sörj icke”, sade hon deltagande. ”Den som har ett godt samvete, behöfver ej fråga efter elaka människors tal.”

”Hvem tror, att jag har ett godt samvete? genmälde Edvin dystert.

”Det gör farbror och tant och alla i huset.”

”Äfven Ni, fröken Lizzie?”

”Ja, äfven jag. Jag tror fast och säkert på dig.”

Hon sade: dig, och det med eftertryck. Du outgrundliga, skarpsynta, djupt diplomatiska, finkänsliga kvinnointinkt, huru du öfvergår alla de vises visdom och de klokas klokskap! Ingen försäkran, ingen ed, hur dyr som helst, skulle så öfvertygat Edvin om Lizzies tro på honom, som utbytet af det lilla ordet ”ni” till ”du”.

”Hör jag rätt? Kallar ni mig du?” sporde Edvin i häftig rörelse.

”Jag gör det.”

”Och får jag säga du och Lizzie?”

”Säg ’du’ och ’Lizzie’, din gode vän.”

”Vill ni — hm — vara min vän?”

”Det vill jag, det är jag.”

”Tack, Lizzie! Aldrig kan jag glömma, att du visat dig som min vän i nöden, när alla draga sig undan mig. Du tror på mig, Gudskelof! Må då de andra tänka och prata bäst de gitta. Sanningen kommer väl en gång i dagen. Nu ger jag hin i att sörja. Jag skall arbeta, jag skall läsa och bilda mig, jag skall lägga bort mina barnsliga tokenskaper, jag skall bli en duglig karl och en bra människa, ty du tror på mig, Lizzie.”

Aldrig förtur hade hon sett Edvin sådan, full af kraft och entusiasm. Han såg till och med riktigt bra ut. Sorgen hade gjort honom mera blek och mindre fyllig, men allvarligare, manligare; den hade skänkt hans drag mera uttryck och blicken mera tankeinhåll.

De gingo tillsammans längs trädgårdsgången och

småpratade. När det kort därpå ringde till middag och de skulle gå in, sade Lizzie helt ödmjukt: ”Edvin! Vill du göra mig en glädje?”

”Om jag vill! Säg ut bara —”

”Blås ett par stycken på din flöjt utanför mitt fönster i kväll!”

”Tycker du om det? Verkligen?”

”Mycket”, hviskade hon.

Om det finnes en förställning, som äger moraliskt berättigande, så måste det vara ett ömt, deltagande kvinnohjärtas, då det följer sitt begär att glädja och hugsvala.

Edvin var lycklig, åt dubbla portioner vid middagen, talade som före katastrofen om ditt och datt, så att herr och fru Gerell växlade blickar, som betydde: ”Hvad kommer åt pojken? Hvad har hänt?”

Efter middagen, då man satt vid kaffet, tog patronen till ordet.

”Edvin”, sade han, det går ej på längden som det är. Du går här, sörjer dig blek och mager, blir håglös och oduglig, allt för det gemena skvallrets skull. Du måste bort, långt bort. Jag har skrivit till min gamle vän Sörblom nere i Skåne och i dag har jag fått svar. Han tager emot dig, när som helst, har en hygglig familj och är en duglig jordbrukare. Du kan resa som om tisdag till exempel.”

”Nej, morbror! Tack för omtanken, men reser min väg gör jag icke. Då finge baktalarna riktigt vatten på sin kvarn. Nej, jag blir kvar, och med Guds hjälp, skall jag rida ut stormen och visa, att jag har ett lugnt samvete och ej är rädd. Och nu skall jag börja arbeta igen och det med bättre fart än förr. Det bästa sättet att tysta förtalet är att bli en bra människa.”

Herr och fru Gerell häpnade; aldrig hade de väntat ett dylikt tal af Edvin Ås. Nästan rörd steg patronen upp och slog den unge mannen på axeln. ”Du har rätt, hvarifrån du sedan fått idéerna. Sannerligen tror jag ej, att bekymren blifvit dig till godo, och att jag ej ångrar förlusten af mina 500 kronor.”

När paret Gerell om aftonen gått till hvila och efter vanan samspråkade om dagens tilldragelser, sporde herrn i huset: ”Kan du begripa, Emilie, hvad

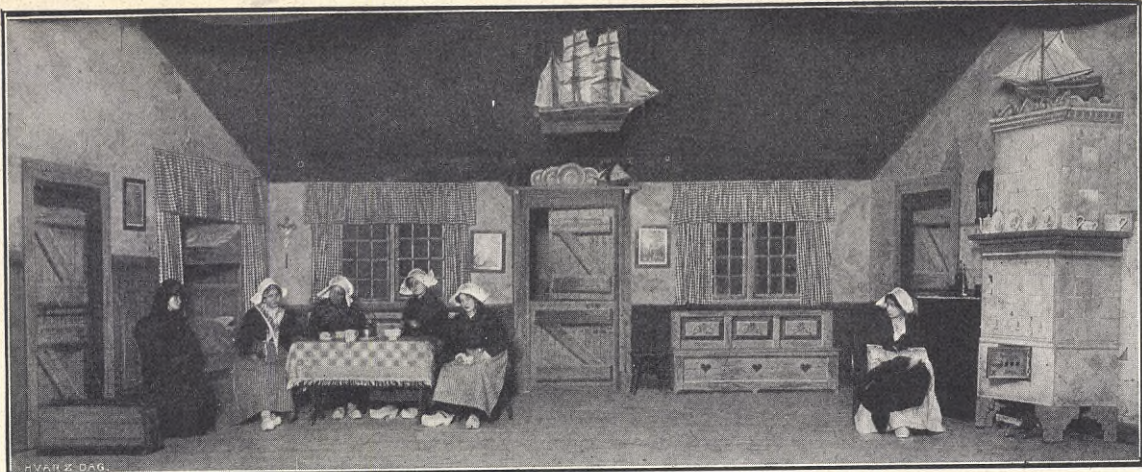

Foto. Jonason, Göteborg

SCEN UR DEN HOLLÄNDSKE FÖRF. HEYERMANN'S »SJÖSTYCKE» HOPPET, dir. Castegrens senaste nyhet på Göteborgs Stora teater. Det genom sin hemiska realism trots en del longörer gripande stycket, hvilket i det stora hela fått ett synnerligen godt och värdadt utförande, har förut icke gifvits hvarken i Göteborg eller Stockholm.

som händt Edvin? Han är ju sig alldeles olik. På en dag har han vuxit från pojke till man. Mitt förstånd står stilla. Har du någon idé?»

Det var mörkt i sängkammaren; patronen kunde således icke se det betydelsefulla småleende, som sväfvade på hans hustrus läppar. Hon öfvervägde för sig själf, om hon skulle låta sin herre och husbonde titta in i den hemlighet, hennes kvinnoöga utspanat, men som passerat obemärkt för mannens blick; hon gjorde det ej gärna — kvinnan har äfven i andras hjärteangelägenheter som oftast sympatiens finkänslighet; — men hon ville ej håller söka undanflykter. Hon räddades ur sin förlägenhet, då plötsligen utifrån hördes flöjttoner, gälla, skärande falska, men sprungna ur fulla, starka lungor som ur ett fullt hjärta. Det var "Suomi sång"; olyckligtvis var Edvins sinne för glädt för att riktigt kunna med en melodi i moll; han tog "Suomi sång" i dur! Patronen drog täcket öfver huvudet och höll händerna för öronen, frun skrattade, så att hennes fylliga gestalt skakade. Men i jungfruburen bredvid låg Lizzie Svan och tänkte: "Det är hjärtslitande att höra hans spel; men hvad gör det? Han har fått en liten glädje". När hon omsider somnade, hade hon för tredje gången under serenaden hört "Och jag gaf henne blott uppå skuldran en kyss".

* * *

Tiden har många yrken; han är läkare, som läker alla sår, om än ären ofta svida, han är David, sångaren, som stillar passionerna i måget Saulsbröst, en nivellör, som förnedrar högarne och fyller dalarne, men framför allt en slät målare, som stryker glömskans gråa tonfärg öfver allt, ljusst och mörkt, stort och lågt.

Ett halft år hade förflutit, våren var kommen. Tilldragelsen på Wallsnäs var en gammal, utnött historia, man talade ej mer i hvarje kafferep, hvarje skvallerlag om Edvin Ås. En och annan började framkasta förmodan, att när allt kom omkring kunde han vara oskyldig; kronofogden, som hade fem ogifta döttrar, hade bjudit honom på sin nyårsbal; bruksbokhållarne hade gjort en titt in till honom och yrkat på hans deltagande i ett slädparti vid trettondedagstiden. Tyvärr visste Edvin ej att till deras fulla värde uppskatta dessa prof på vänskapligt sinne och

sällskapliga tendenser. Han afböjde hvarje närmande lugnt men afgjordt. "Han är stursk", sade bruksbokhållarne. "Skada", sade kronofogden till sin hustru, "han har 40,000 i arf och kunde passat bra åt Dorotea" — det var tredje dottern.

Äfven gårdsfolket började få respekt för honom. Det var nu icke som förr fråga om barnsligt gyckel, glam och prat vid arbetet, uppbrusande, när något gick emot, omväxlande öfversitteri och kamratlig likställighet gent emot arbetarne. Han ledde dem som förman utan många ord, lugnt, men fast, knapp på beröm som på tadel, nästan aldrig ett skämt. Patronen hade rätt, pojken hade vuxit till man.

Äfven den yttre gestalten bar vittne därom; barnkindernas runda linjer hade blifvit kraftigare, lem-marne gröfre; på mustaschernas plats visade sig verkligen en tydlig mörk skuggning. Dräkten var mindre "gentil" och brokig än förr, men vittnade om finare smak — men så hade också fröken Svan ett litet ord med i valet af halsdukar och tyger, och hennes goda smak var ej underkastad tvifvel.

Men ju mer Edvin så utvecklades, kom han till erfarenhet om en del brister, för hvilka han hittills varit blind. Hans skick lämnade en del öfrigt att önska i fråga om finess och världsvana; och så var allt hans bokliga kunskap en smula försummad. Lyckligtvis fanns hjälpen till hands. Lizzie Svan var den som kunde reparera alla brister, och genom bemedling af fru Gerell åtog hon sig godhetsfullt att gifva Edvin vissa "timmar" i veckan för att initiera honom i kunskapens helgedomar. Fru Gerell bevistade regelbundet dessa lärotimmar, men nog hände understundom, att hon blef utkallad i något ärende. På sin lärjunges flit hade fröken ingen berättigad anmärkning att göra, han läste sina läxor ordentligare än någon skolgosse för sin strängaste lärare, läshufvudet var medelmåttigt, hvarken bättre eller sämre än mängdens, äfven uppmärksamheten var oklanderlig. (Forts.)

I HVAR 8 DAGS den 25 dec. 1904 utlysta **pristäflan** för utmärkta svenska originalromaner, är det utfästa prisbeloppet

Kr. 6,000 (Sextusen).

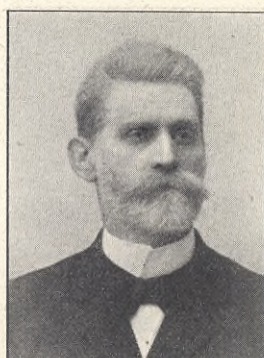
Täflingstiden utgår den 15 aug. 1905. Alla våra skriftställare inbjudas att deltaga.

A. F. P. N. ROSENSVÄRD.
F. kommandören Alexis Felix P:n Rosensvärd fyllde den 1 febr. 85 år. Dannebrogsman.

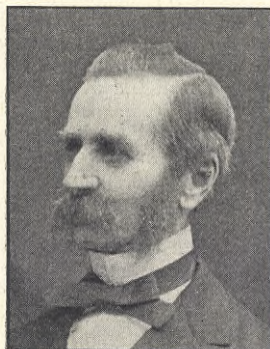
J. G. CLAËSSON.
Den 23 jan. fyllde kyrkoherden Jacob Gustaf Claësson 65 år. Född i Göteborg, stud. ex. 63. prästvigd 67, komm. 69. kyrkoherde i Bollebygd (Gbgs st.) sedan 79.

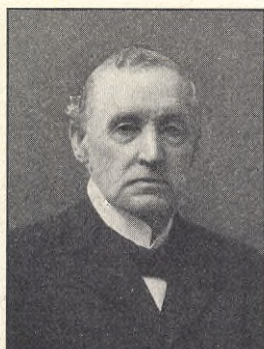
G. M. SJÖBECK.
Den 4 februari fyllde postmästaren Gustaf Magnus Sjöbeck 60 år. Född i Kristianstad, i telegrafverket 68, i postverket s. å. Postm. i Strängnäs 91 och i Visby sedan 01. Hög frimurare.

J. J. DALSTRÖM.
Öfverlär. vid Ad. Fredr. folkskola i Sthlms i Johan Jakob Dalström fyllde den 28 jan. 55 år. F. i Dalsland, sedan 72 fäst vid Stockholms folkskolor; afl. org. o. kant.-ex. 74. Ord. i Sthlms folkskoll.-för. 86—95 samt sedan 03. Utgivit ett flertal mycket spridda läroböcker i sv. språket.

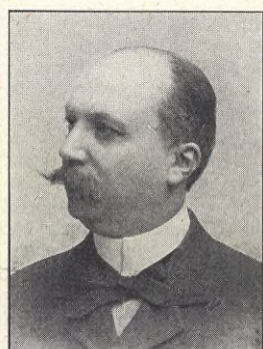
C. G. LÖWENHJELM.
F. bruksägaren Carl Gustaf Löwenhielm fyllde den 1 febr. 85 år. F. i Uppsala, stud.-ex. 39, jur. fil. ex. 43. Godsägare 48—68, sedan dess bosatt i Nora. Sekr. i Örebro läns hush.-sälls. 67—00. Sedan 68 red. för sällsk. kvartalsskrift, samt sedan 03 innehafv. af dess guldméd.

S. O. AHLSTRÖM.
D. 31 januari fyllde kyrkoherden Svante Petrus Ahlström 80 år. F. i V. Nöbbeléd, stud.-ex. 42, prästv. 49, slottspastor i Malmö 58—68; kyrkoherde i Bara (Lunds stift) sedan 68.

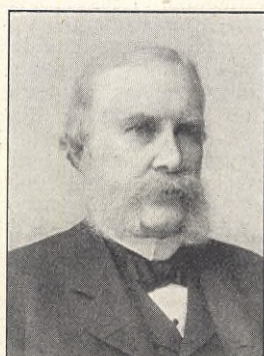
C. A. NORDSTRÖM.
60 år fyllde den 28 jan. öfverläraren, civilingenjören Carl Adolf Nordström. 74 assist. o. sedan 86 öfverl. v. Tekn. skolan i Stockholm, sedan 79 ord. lärare i Kemil vid sjökrigsskolan; sedan 80 föreläs. vid Stockholms arbetareinstitut.

E. K. ALMQVIST.
Kanslissekreteraren Edvin Kristofer Almqvist fyllde den 26 jan. 55 år. Hofr.-ex. 75, e. o. kanslist i civ.-dep. 76, v. häradsh. 80, ord. kanslissekr. där sedan 96.

K. P. NORDLUND.
F. lektorn Karl Peter Nordlund, fyllde den 28 jan. 75 år. Fr. början af 60-talet och under 40 år lektor i matem. vid Gefle h. allm. lärov. medd. undervisn. i räkning vid ped.-kursen i Stockholm o. Bollnäs. Banbrytande inom matem. underv. Utgivit ett stort antal skrifter.

H. J. LOVÉN.
65 år fyllde den 31 jan. ledam. i första kammaren, grossh. Henrik Johan Lovén i Stockholm. H. S. D. har förut i 4:de årg. no 52 lämnat helsidesbild och utförlig biografi af den framstående mannen.

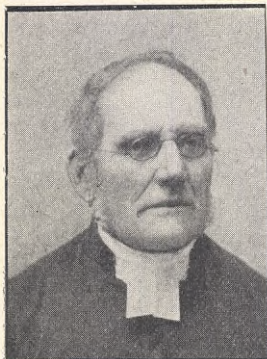
B. C. A. GEJER.
Den 28 jan. fyllde häradshöfdingen Bror Christian Axel Gejer 60 år. F. å Uddeholm, stud.-ex. 63, hofr.-examen 69, ass. i S. H. 83, konst. rev.-sekr. 84, häradshöfding i Vemmenhög m. fl. härad 85.

C. A. NYGREN.
Kyrkoherden Carl Alfred Nygren fyllde den 22 jan. 50 år. Född i Skellefteå, prestvigd 78, komminist. 81, kyrkoherde i Mo 87, i Pitå sedan 97.

PORTRÄTTGALLERI

A. JÜNGNER. †

Kyrkoherden Anders Jungner afled den 26 jan. vid 86 års ålder. F. i Jung (Skrbgs län), stud.-ex. 40, prästvigd 42, komminister 58, kyrkoherde i N. Åsarps (Skara st.) sedan 73, kontraktsprost i Redväg 77-87.

A. F. CHRISTIERNIN. †

F. lasarettsläkaren, med. lic. Adolf Fredrik Christiernin i Sundsvall afled den 21 jan. F. 32 i Borås. Efter stud.-ex. kirurgie mag. 57, med. lic. 64. S. Å. prakt. läk. i Sundsvall, stadsläkare 70-80, lasarettsläkare 81.

C. D. KIHLMAN. †

Den 25 jan. afled en af Sundsvalls mera bemärkte män, grosshandlaren Carl Daniel Kihlman. F. 36 i Sundsvall, ägnade K. vid sidan om sin affärsverksamhet ett betydande intresse åt det kommunala och innehade ett stort antal förtr.-uppdr. Led. af stadsf. drätselk. (tidals ordf.) Inneh. W:6 jub.-kors.

C. A. H. LANDEGREN. †

Häradshöfdingen Carl Axel Hugo Landegren afled den 30 jan. vid 55 års ålder. Född i Jönköping, stud. ex. 68, hofr. ex. 75, e. o. not. i Göta hofrätt 75, v. häradshöfding 77. Häradshöfding i Lysings o. Göstrings domsagor sedan 90.

S. B. PONTÉN. †

Kyrkoh., k. hofpr., fil. jub.-dr. Samuel Benjamin Pontén afled d. 20 jan. vid 82 års ålder. F. i Hultsjö (Växjö st.), stud.-ex. 42, teor. teol. ex. 45, fil. kand. 49, med. stud. v. Karol. inst. 50-51, fil. dr. 51, prästv. 46, skeppspr. å Vanadis, Jordoms. 51-53, k. hofpr. 56, kyrkoh. i Österåker s. 53. Kontr.-pr. i Roslags ö. k. 61-85.

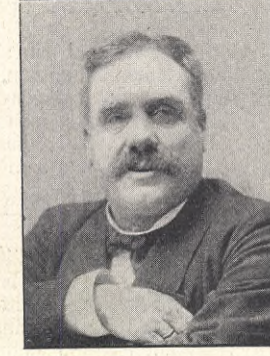
S. R. C. LILJEDAHL. †

Den 24 jan. afled apotekaren i Norrköping Sten Robert Christian Liljedahl. F. 44 i Kisa (Österg. län) farm. stud.-ex. 65. Efter att hafva konditionerat å olika apotek, erhöill L. 93 pers. priv. å apoteket Svanen i Norrköping.

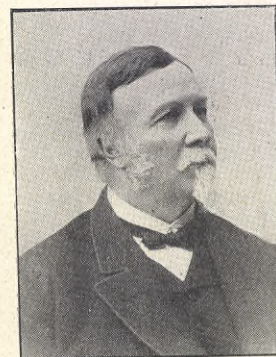
A. W. LINDAHL. †

Den 24 jan. afled i Sthlm insp. i brandf.-A.-B. Norrland, civiling. Adolf Wilhelm Lindahl, 57 år gam. Prakt. efter att ha genomgått Teknol.-inst. i England 69-73, öfvert. därpå chefskapet i konstruktionsb. Lindahl & Runers mek. verkstad i Gäfle och tillträdde 90 inspektörsbefattningen i A.-B. Norrland.

O. H. v. KRUSENSTJERNA. †

Den 8 jan. afled grosshandlaren i Sollefteå Otto Hjalmar von Krusenstjerna vid 54 års ålder.

A. F. v. WACHENFELDT. †

F. d. förste landtmät. Adolf Fredrik von Wachenfeldt afled den 27 jan. vid 79 års ålder. F. på Nore (Vernl. l.) landtm.-ex. 48, komm. 59, 1ste landtm. i Göteborg. o. Boh. län 83-97. Juster. på 32. distr. i Vermland, på 4 distr. stat. järnv., Bergsl. järnv., Mora-Venerns-banan samt Vestkustbanan; afsked 97.

A. G. HALLSTRÖM. †

Den 25 jan. afled i Stockholm provinsialläkaren, med. lic. Arthur Godemar Hallström. F. 48 i Mo (Gflb. l.), stud. ex. 67, med. lic. 82, prov.-läk. i Slite i Sillbodals distr. (Vrml. l.), i Norrtelje och sedan något år i Boxholms distrikt.

E. BERGQVIST. †

Å Saltsjöbaden vid Sthlm afl. d. 22 jan. förste ingenjören vid nitroglycerinaktieb. fab. vid Vinterviken Edvard Bergqvist, f. 1854. Stud. 74, ex. fr. Teknol. inst. 77, anst. vid Vinterviken 81, de sista 20 åren teknisk chef. Kommunalman, led. af landstinget.

K. V. HVASSER. †

Läroverksadj., fil. kand. Karl Vilhelm Hvasser afled i Göteborg d. 22 dec. vid 47 års ålder. F. i Orsa, stud. ex. 76, fil. kand. 84. Sedan 01 adj. vid högre latinläroverket i Göteborg.

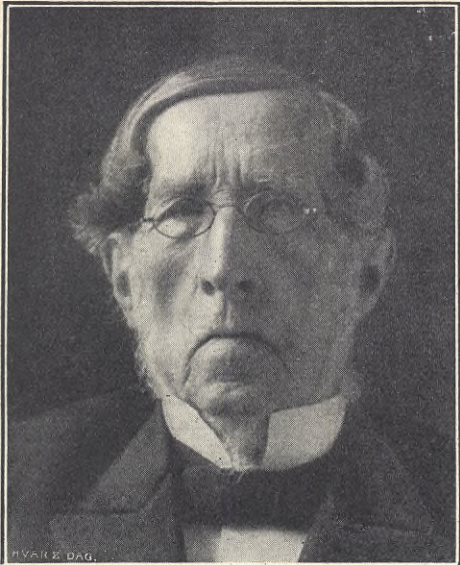

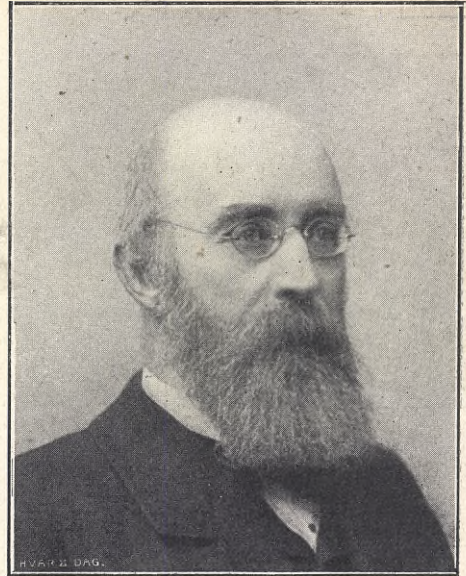
Foto. HVAR 8 DAG.

S. R. D. K. OLIVECRONA. †

En af Sveriges främste på rättsvetenskapens område, f. justitierådet Samuel Rudolf Detlef Knut Olivecrona, har för några dagar sedan efter endast kort tids sjukdom aflidit i Stockholm 87 år gammal. H. 8 D. meddelade nyligen (innev. årg. n:o 12) data om justitierådet Olivecrona i sammanhang med hans utnämning till hedersledamot af L'institut de droit international, till hvilka data vi hänvisa.

*

Den 2 februari afled i Stockholm

Efter porträtt.

J. JOHANSSON I NORASKOG. †

en i vida kretsar känd och skattad person, riksgäldsfullmäktigen Johan Johansson, hvilken varit en bemärkt och nyttig medlem af riksdagens Andra kammare.

Född i Nora bergsförsamling i Örebro län den 1 nov. 1840, fick J. vid femton års ålder afbryta sin skolgång och taga plats som dräng i föräldrahemmet. Efter faderns död öfvertog han dennes egendom Ringshyttan samt var 1876—80 ägare af egendomen Bergsång.

Till böckerna hade J. alltid stor längtan, och han läste och studerade med brinnande flit. Han blef också i hemorten tidigt anlitad i allmännyttiga angelägenheter, blef 1869 landstingsman och invaldes s. å. till representant i Andra kammaren för Nora domsaga, hvilket uppdrag han med en del af 1887 års majriksdag beklädde till och med 1902 års riksdag.

J. slöt sig efter en tid till landtmannapartiet. Af regeringen insattes den duglige mannen i flere kommittéer. Redan 1880 insatt i bevillningsutskottet, hade han plats där till och med 1886, då han af den nu mera protektionistiska majoriteten öfverflyttades till konstitutionsutskottet. J. var nämligen ifrig frihandlare. Härigenom kom han att stå radikallerna på Stockholmsbanken nära, och han offrade, som bekant, åtskilligt med pänningar på tidningen Tiden.

Sedan protektionismen genom Stockholmsvalets kullkastande blifvit allena rådande, aflägsnades J. från alla utskottsuppdrag och förlorade äfven 1888 den plats som riksgäldsfullmäktig, han innehatt sedan 1884. När emellertid andra politiska vinder började blåsa 1891 och den moderat-liberale J. blef en af ledarne för det i förbund med städernas frihandlare arbetande "gamla landtmannapartiet", insattes han åter 1891—95

i bevillningsutskottet (1892—95 som v. ordf.) samt var från 1892 åter fullmäktig i riksgäldskontoret. Bland de af honom väckta motionerna ådrogo sig särskildt de vid 1890 och 1891 års riksdagar framlagda om införande af zontariff vid statens järnvägar stor uppmärksamhet. Då bragtes för första gången den viktiga frågan allvarligen på tal i Sverige.

År 1895 kom med den stora sammanslagningen af landtmannapartierna, och J:s namn stod bl. a. under inbjudningen härtill. Detta väckte missnöje bland hans frisinnaade kommittenter och kostade honom 1902 mandatet. Han hade dessförinnan 1897—1902 varit v. ordf. i bankutskottet och fungerade 1898—1902 som ordf. i landtmannapartiets förtroenderåd. J:s sista riksdagsår, efter sammanslagningen, då han kände sig främmande både för sitt gamla landtmannaparti och den nya vänstern, voro förvisso icke glada.

En outtröttlig forskare och skriftställare var J. alltid. Bland hans utgifna skrifter märkes främst "Noraskog", en ytterst värdefull samling anteckningar och bidrag till Örebro läns historia och topografi. J. har äfven redigerat sakregister till Rikens ständers protokoll m. m.

*

CARL MOBERG. †

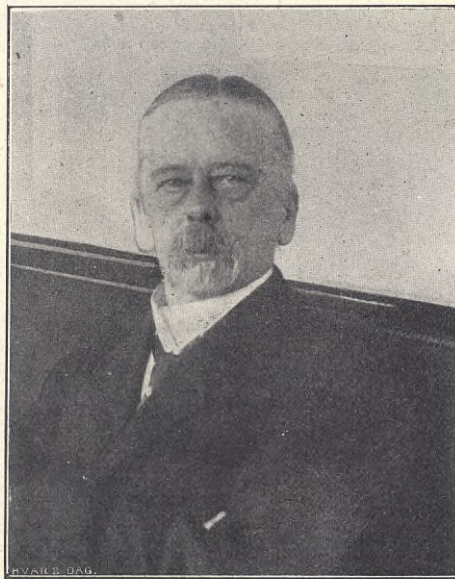

Foto. HVAR 8 DAG.

C. O. MOBERG. †
Porträtt taget under rösträttsdebattens dagar maj 1902.

Borgmästaren i Karlstad Carl Oscar Moberg, har för några dagar sedan därstädes aflidit i en ålder af 62 år.

Med Moberg gick en mycket verksam och i allmänna värf anlitad man ur tiden. F. i Västervik, blef han stud. i Uppsala och afl. där hofr.-ex. 65. Han tjänstgjorde sedan i Värmlands länsstyrelse och blef 1884 Karlstads borgmästare. I Karlstad valdes han efterhand till ledamot eller ordf. i en hel del styrelser och i länets landsting blef han ordf. Sedan 1892 har han tillhört Första kammaren, inom hvilken han intagit en bemärkt själfständig konservativ ställning. Inom riksdagen togs hans stora duglighet äfven ofta i anspråk för makt-påliggande kommittéarbeten. Moberg var på sin tid en af förkämparne för det s. k. Karlstads-systemet, den äfven utanför Sverige bekanta praktiska sammanslagning af polis- o. brandväsen.